

[Arbejds- og boligministeren.]

ansat til højst 16 000 kr., og for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende ejendomme, der til ejendomsskyld var vurderet til mindre end 12 000 kr.

Når man for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende lagde ejendomsskyldværdien til grund, hænger det sammen med denne forenings særlige forhold til Jydsk Grundejerkreditforening. I årene før 1936 mente man at have konstateret en konkurrence mellem de to foreninger, som måtte betragtes som usund, og man valgte derfor et vurderingsgrundlag, der lå udenfor foreningernes indflydelse. Samtidig fastlagde man konkurrenceområdet på den måde, at ejendommene under 8 000 kr. ejendomsskyld tilfaldt Jydsk Husmandskreditforening, og Jydsk Grundejerkreditforening fik ejendomme på 12 000 kr. og derover, medens de kunne konkurrere om ejendomme i mellemgruppen.

På grund af stigningen i ejendomspriserne og — forsåvidt angår de jordløse huse i Jylland — stigningen i ejendomsskyldværdien ved vurderingen i 1945 blev vurderings- og udlånsgrænserne utilfredsstillende for husmandskreditforeningerne, og på grundlag af et af daværende indenrigsminister Kjær fremsat lovforslag blev vurderingsgrænserne ved midlertidig lov nr. 636 af 30. december 1946 forhøjet fra 20 000 kr. til 26 000 kr. i landbrugsejendomme, medens grænsen for de jordløse ejendomme blev forhøjet for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende fra 12 000 kr. til 14 000 kr. ejendomsskyld og for Østifternes Husmandskreditforening fra 16 000 kr. til 20 000 kr. ifølge optaget vurderingsforretning. Endvidere blev den særlige minimumsgrænse for Jydsk Grundejerkreditforening forhøjet fra 8 000 kr. til 9 000 kr. I overensstemmelse med kreditforeningslovens princip forhøjedes udlånsgrænserne til 60 pct. af de forhøjede vurderingsgrænser.

Denne midlertidige lov finder imidlertid kun anvendelse på lån, der stiftes inden udgangen af december termin 1949, og de to husmandskreditforeninger har derfor rettet henvendelse til ministeriet om en ny regulering.

Nu som i 1946 har kreditforeningernes stående fællesudvalg ikke kunnet tiltræde husmandskreditforeningernes ønske. Udvalgets erklæring, der er aftrykt som bilag til lovforslaget, må vist forstås således, at udvalgets flertal ønsker, at man ved 1946-lovens udløb skal vende tilbage til 1936-lovens grænser.

Jeg er forsåvidt enig med fællesudvalget

i, at husmandskreditforeningens „kredskreds“ har mulighed for at optage lån i andre kreditforeninger, men på den anden side finder jeg det urimeligt ikke at opretholde husmandskreditforeningernes muligheder for at belåne de ejendomme, som de hidtil har kunnet yde lån i, når grunden til, at udlånsmulighederne begrænses, skyldes prisstigningen, som foreningerne jo er uden indflydelse på.

Derfor finder jeg det mere retfærdigt at fortsætte den linie, som man hidtil har fulgt siden 1880, og som også den tidligere regering og rigsdagen fulgte efter kreditforeningsloven af 1936, nemlig ved den midlertidige lov af 1946. Jeg vil i denne forbindelse gerne understrege, at det, der tilsigtedes med 1946-loven, og som også dette forslag tager sigte på, alene er en ajourføring af de oprindelige grænser, uden at der derved bliver tale om en reel udvidelse af husmandskreditforeningernes låneområde.

Jeg vil i denne forbindelse også gerne henvise til 1946-lovens behandling her på rigsdagen og især til de udtalelser, som blev fremsat af formanden for det af landstinget nedsatte udvalg, det ærede medlem hr. Nielsen-Man. Han fremhævede især, at der ikke burde ske nogen forskydning i forholdet mellem de forskellige kreditforeningers låneområder, således som disse blev fremsat i 1936-loven, men at de siden 1936 stedfundne prisstigninger havde forrykket det oprindelige grundlag, således at det nu var rimeligt at fastsætte nye forhøjede satser.

Noget andet er, at det efter min mening ikke er nogen heldig fremgangsmåde, at man hvert andet eller tredje år skal trække tov om disse grænser. Dette har vi været inde på i vore forhandlinger med de interesserede parter, og jeg har stillet i udsigt, at jeg vil nedsætte et udvalg, der skal prøve at finde frem til en bedre fremgangsmåde. Derfor foreslås det også, at forslaget kun skal have en begrænset varighed, nemlig til udgangen af december termin 1951, idet jeg håber, at der inden den tid kan fremsættes forslag om en mere tilfredsstillende ordning af disse spørgsmål.

Siden vedtagelsen af 1946-loven er priserne på faste ejendomme jo yderligere gået en del i vejret, og det forekommer mig som sagt rimeligt, at man tager et vist hensyn hertil, når man fastsætter de nye grænser for foreningerne.

Om vi med de forhøjelser, som nu foreslås, har ramt det helt rigtige, tør jeg ikke sige. Ved de forhandlinger, som vi